

Dosarul nr. 2ra-74/23
2-20107328-01-2ra-19012023

Prima instanță - (Judecătoria Drochia, sediul central) jud. V. Robu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tamara Ciumac,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Cucer
împotriva Tamarei Ciumac cu privire la încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 3 septembrie 2020, Valentina Cucer a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Tamarei Ciumac, solicitând încasarea datoriei de 10 500 dolari SUA și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că a dat cu împrumut Tamarei Ciumac
în total suma de 10 500 dolari SUA, dintre care, 1 500 dolari confirmați prin recipisa
din 30 septembrie 2015, 4 000 dolari prin recipisa din 1 septembrie 2016, 5 000 dolari
prin recipisa din 1 octombrie 2016.

A menționat că în recipisele care confirmă datoria nu este indicată data restituirii
împrumutului, de aceea prin cerere scrisă, a solicitat de la pârâtă restituirea acesteia în
termen de 30 zile de la primirea somației.

Astfel, a reținut că la 17 iulie 2020 a expediat în adresa Tamarei Ciumac o
pretenție, care a fost recepționată de către pârâtă la 22 iulie 2020, însă nu a primit nici
un răspuns.

Prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central, s-a
admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Cucer împotriva
Tamarei Ciumac cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de
judecată.

S-a încasat de la Tamara Ciumac, în beneficiul Valentinei Cucer, datoria în baza
recipisei din 30 septembrie 2015 în mărime de 1 500 dolari, în baza recipisei din 1
septembrie 2016 datoria în mărime de 4 000 dolari, în baza recipisei din 1 octombrie
2016 în mărime de 5 000 dolari, în total suma de 10 500 dolari, sau echivalentul în
monedă națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data
executării hotărârii.

S-a încasat de la Tamara Ciumac, în beneficiul Valentinei Cucer, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică 5 000 lei, cheltuieli de citare publică 80 lei, iar în total suma de 5 080 lei.

S-a încasat de la Tamara Ciumac, în beneficiul Statului cheltuielile de judecată, compuse din taxa de stat, de care reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii, în mărime de 5 245,09 lei.

La 7 octombrie 2021, avocatul Malesenco Dumitru, în interesele Tamarei Ciumac, a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de avocatul Malesenco Dumitru în interesele Tamarei Ciumac și s-a menținut hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul central.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a conchis că soluția primei instanțe este corectă.

În acest context, a menționat că instanța de fond corect a stabilit că în prezenta cauză între reclamanta/intimata Valentina Cucer și pârâta/apelanta Tamara Ciumac au fost încheiate la data de 30 septembrie 2015, ulterior la data de 1 septembrie 2016 și de 1 octombrie 2016, contracte de împrumut a banilor, recipise, prin care Tamara Ciumac a confirmat, că a luat cu împrumut de la Valentina Cucer suma de 5 000 dolari SUA, 4 000 dolari SUA și respectiv 1 500 dolari SUA, ca urmare, în urma întocmirii acestor contracte, părțile, au urmărit drepturi și obligații.

Instanța de apel a reținut că toate cele trei contracte de împrumut au fost acordate cu o dobândă lunară de 10 % și respectiv 7 %, prin referința înaintată în instanța de fond și cererea de apel depusă, intimata/apelanta Tamara Ciumac a invocat că a făcut transferuri, a transmis bani personal în contul datoriei achitând integral datoria.

În urma celor constatate pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond și cea de apel, nu a fost stabilit că la transferul sumelor de bani pârâta/apelanta Tamara Ciumac nu a menționat care datorie o stinge față de reclamanta/intimata, or ea avea mai multe prestații de achitat către Valentina Cucer pe 3 contracte de împrumut cu dobândă, fiind indicat scopul transferului „transfer privat pentru cheltuieli curente”. Totodată în recipisele de transmitere a banilor de asemenea Ciumac Tamara nu a menționat care prestații le stinge prin transmiterea banilor, dobânda sau împrumutul nemijlocit și pentru care contract de împrumut.

Astfel din probele prezentate rezultă, că Tamara Ciumac nu a indicat în momentul achitării sumelor, care prestație o achită, iar reclamanta a considerat sumele de bani primite la stingerea dobânzii, iar obligația principală (capitalul) de restituire a împrumutului nu a fost executată.

Prin urmare, a conchis că instanța de fond corect a concluzionat că nu și-a găsit confirmare faptul invocat de către Tamara Ciumac precum că a fost restituită suma împrumutului reclamantei Valentina Cucer, acest argument contravine probelor prezentate pe caz.

La 6 decembrie 2022, Tamara Ciumac a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel superficial a examinat toate argumentele de drept invocate de intimată, care demonstrează că a restituit pe deplin datoria.

A susținut că instanța de apel nu a luat în considerare că la restituirea împrumutului, dobânda de întârziere se încasează numai după ce împrumutatul a primit cererea de restituire, or, în conformitate cu art. 871 alin. (4) din Codul civil (redacția până la 1 martie 2019), dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

Deoarece în recipise nu este indicată dobânda de întârziere, instanța de apel era obligată să verifice totuși suma restituită până la înaintarea cererii de chemare în judecată de către reclamantă, este suma împrumutată și din suma rămasă neachitată reclamanta urma să solicite încasarea dobânzii de întârziere.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că fiind audiată în ședința de judecată, reprezentantul intimitei, avocatul Diana Sanduleac a explicat că transferurile invocate de pârâtă au fost achitate dobânzile contractuale și nu datoria la împrumut. A mai spus că, dobânda contractuală constituie aproximativ 6 000 dolari SUA, dar reieșind din transferurile efectuate de către pârâta Ciumac Tamara, până la înaintarea cererii de chemare în judecată s-a restituit mai mult de 6 000 dolari SUA. În cazul dat este evident faptul că, eu am restituit datoria și nu dobânda de întârziere.

Instanța de apel urma să verifice aceste detalii, nu a apreciat cu exactitate care este suma concretă restituită, ceea ce a dus la primirea unei decizii nebazate pe Lege.

Faptul că a restituit intimitei datoria și nu dobânda este demonstrat prin recipisa din 20 martie 2019 eliberată de Valentina Cucer, prin care indică că a primit de la mine datoria în sumă de 650 dolari SUA.

Faptul că a restituit intimitei datoria și nu dobânda este demonstrat prin recipisa din 20 martie 2019 eliberată de Valentina Cucer prin care indică că a primit datoria în sumă de 650 dolari SUA.

La fel se confirmă că, Valentina Cucer a primit datoria de 750 dolari SUA și nu dobânda prin recipisa din 23 martie 2019. Valentina Cucer a primit la data de 10 februarie 2019 de la Marinescu-Ciumac Diana 1 300 dolari SUA din contul datoriei.

La fel prin transferurile de bani efectuate către Cucer Valentina se demonstrează că ultimei i-a restituit sumele de bani din contul datoriei.

Împrejurările sus indicate nu au fost apreciate de instanța de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost reprezentantului apelantei/recurente, avocatului Malesenco Dumitru, prin intermediul poștei electronice la 29 noiembrie 2022 (vol. I, f.d.230 verso). Din acest motiv, Colegiul consideră că recursul depus la 6 decembrie 2022, este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată intimitei la 19 ianuarie 2022. Însă până la data examinării admisibilității recursului declarat, referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot

fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmets împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Tamara Ciumac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Tamara Ciumac.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh